

8. Соціально-економічний напрямок:

- консультування по соціально-економічних питаннях;
- надання допомоги в досягненні економічної самостійності;
- сприяння в підвищенні доходів.

9. Матеріальний напрямок (робота здійснюється в контактi з громадськими організаціями):

- надання продуктової допомоги;
- надання речової допомоги;
- надання іншої натуральної допомоги (ліки, буд матеріали і т.п.).

10. Соціально-трудоий напрямок (робота здійснюється в контактi зі службами зайнятості):

- надання сприяння в одержанні основної і додаткової роботи;
- надання сприяння у відкритті власної справи;
- консультування з питань праці, зайнятості і профорієнтації;
- допомога в професійній підготовці і перепідготовці.

Процеси міграції населення завжди будуть існувати і робити на суспільство значний вплив. Головною задачею соціальних служб, що так чи інакше стикаються з міграцією у своїй роботі, є зведення до мінімуму тих негативних тенденцій і наслідків, що вона в собі несе. Міграція може стати і благом і злом, врятувати економіку регіону чи привести до соціального вибуху.

Соціальним службам потрібно учитися керувати міграцією, готувати кадри, накопичувати інформацію про форми і методи роботи, опанувати засобами, за допомогою яких можна здійснювати керування цим процесом.

А. М. Егамбердієва

магістрантка 1 курсу

спеціальності «Соціальна робота»

Тернопільського національного педагогічного

університету імені Володимира Гнатюка

anastasiya.egamberdieva@gmail.com

Науковий керівник –

кандидат педагогічних наук

Г. М. Олійник

ВПЛИВ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ НА САМОВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Зміни, які відбуваються у соціальному, політичному, духовному та економічному житті суспільства, загострили потребу в особистості, здатній свідомо та активно визначати спосіб свого життя, нести відповідальність за результати дій і вчинків, чітко визначатись у напрямках розвитку та вдосконалення.

Формування особистості передбачає три основні компоненти: вплив соціального середовища; цілеспрямований виховний вплив суспільства на особистість через соціальні інститути – виховання та свідомий, цілеспрямований вплив людини самої на себе, тобто самовиховання.

Наукові засади для розуміння самовиховання закладені класичною філософією. Зокрема, такі яскраві її представники, як: Сократ, Епікур, Лукрецій, Демокрит, Аристотель, які залишили чимало цінних порад про самовиховання моральних та інтелектуальних якостей людини, збереження її здоров'я, фізичних і моральних сил.

У класичній педагогіці ідеї самовиховання активно розроблялись такими відомими науковцями, а саме: П. Блонський, П. Каптерев, М. Монтесорі, В. Сухомлинський, К. Ушинський та ін. Проблемі формування морально-вольових якостей у молоді присвячено наукові дослідження В. Белоусової, Д. Колесова, В. Оржеховської, В. Селіванова та ін.

Мета статті – проаналізувати вплив ціннісних орієнтацій на самовиховання студентської молоді.

Як показують дослідження, особливу роль у самовихованні особистості в студентському віці відіграють ціннісні орієнтації. Необхідними передумовами для них є оволодіння понятійним мисленням, накопичення достатнього морального досвіду, набуття певного соціального становища [1]. Формування системи ціннісних орієнтацій стимулюється і значним розширенням спілкування, зіткненням з різноманітними стилями поведінки, поглядами, ідеалами. Поява переконань у студентів свідчить про значний якісний перелом у становленні системи моральних цінностей.

Система цінностей, ціннісні орієнтації, смисложиттєві позиції як вираження світоглядних настанов особистості спрямовують її роботу над собою. Свідомість і самосвідомість людини, відображаючи реалії суперечливої практики, пов'язані з нашаруванням різних систем цінностей і недостатнім розвитком (в дитячому та підлітковому віці) деяких особистісних структур, особливо емоційної. Індивідуальна ієрархія життєвих цінностей людини завжди являє собою неповторне поєднання елементів загальнолюдських цінностей, цінностей суспільства, а також цінностей того оточення, в якому особистість живе, членом якого вона є, або цінностей особливо значущих для неї. У мотиваційно-ціннісній сфері студентської молоді можуть уживатися, проявлятися різні системи цінностей і індивідуальні позиції, в яких серед форм життєдіяльності інколи переважають такі, як, наприклад, професійні, політичні та інші інтереси, задані масовою культурою [2].

Цінності, відображаючи духовно-матеріальне життя, як доводить історичний досвід, формуються, розвиваються і змінюються не лише під впливом матеріальних умов.

Значною мірою на цей процес впливає духовна сфера, особливо національний менталітет, оточення людини. Орієнтиром можуть бути цінності, які вистраждані народами Землі і втілені в досвід людства. У сучасному світі, на думку Б. Гаврилишина, найбільш поширені три ціннісні системи: індивідуалістсько-конкурентська, групово-кооперативна та егалітарно-колективістська [4].

На початковому етапі розвитку ціннісних орієнтацій закладаються основи «самопрограмування», близької і віддаленої перспектив, що мають визначати активність і досягнення в дорослому житті. Наступні життєві цілі та вчинки часто є певною «корекцією» цих найперших планів-мрій.

Сучасним студентам у самовизначенні доводиться нелегко. Навальні соціальні зміни, економічна нестабільність, перехід до ринку праці, де і молода людина повинна стати конкурентоспроможною щодо колишнього товариша по навчанню, падіння реального життєвого рівня населення, соціальне розмежування, знецінення престижних у минулому професій – все це ставить особистість, що розв'язує питання професійної ідентичності, перед завданням з багатьма невідомими. Бурхливість у зміні соціальних стереотипів призводить студентську молодь до враження, що ідеали та цінності батьків безнадійно застаріли і не впливають на сучасне життя. Не тільки молодим людям, й нерідко й їхнім батькам важко визначитися, що є нині цінним, а що другорядним. Соціально-економічне життя стає все більш непередбачуваним, а відсутність сталих поглядів, ідеалів, негативна інформація, про яку повідомляють засоби масової інформації, призводять до втрати почуття захищеності, руйнують моральні переконання та ідеали, що намагаються прищепити батьки, школа та вищі навчальні заклади. Останнім часом до певної міри втрачають значущість такі цінності, як реалізація власних здібностей, творчість, бажання бути корисним людям[3;5].

Таким чином, проблема самовиховання студентської молоді ускладнюється швидкими соціальними змінами, що вимагають перегляду головних норм і цінностей суспільства та вибору своєї рольової моделі поведінки серед чисельних альтернатив, що пропонує сучасне життя.

Перспективним є вивчення можливостей і специфіки самовиховання у школярів молодшого, середнього та старшого шкільного віку, а також у представників жіночої та чоловічої статі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бех І. Д. Цінності як ядро особистості / І. Д. Бех // Цінності освіти і виховання : наук.-метод. зб. / За заг. ред. О. В. Сухомлинської. – К. : АПНУ, 1997. – С. 8-12.
2. Бондарець Б. Б. Соціокультурні фактори формування ціннісних орієнтацій молоді / Б. Б. Бондарець // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. Сер. : Соціологія. – 2013. – Т. 211, Вип. 199. – С. 92-96.
3. Главацька О. Л. Основи самовиховання особистості : навчально-методичний посібник / О. Л. Главацька. – Київ : Кондор, 2008. – 206 с.
4. Коберник Л. О. Роль та місце ціннісних орієнтацій у формуванні особистості / Л. О. Коберник // Наука і освіта // Науково-практичний журнал південного наукового центру АПН України. – Одеса. – 2008. – № 4-5. – С. 28-33.
5. Калініченко А. І Самовиховання як фактор формування особистості // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету. Серія : Педагогіка і психологія. — 2000. — С. 68–73.